



LEHDISTÖTIEDOTE nro 9/25

Luxemburgissa 3.2.2025

Unionin yleisen tuomioistuimen määräys asiassa T-1126/23 | Asociația Inițiativa pentru Justiție v. komissio

Oikeusvaltio: Romanian syyttäjien ammatillisen yhdistyksen kanne komission päätöksestä, jolla kumotaan yhteistyötä ja seurantaa koskevan järjestelmän perustamisesta tehty päätös, jätetään tutkimatta

Unionin yleinen tuomioistuin ottaa antamassaan tutkimatta jättämistä koskevassa määräyksessä kantaa muun muassa aikaisemmin käsittelemättömään kysymykseen välittömän oikeusvaikutuksen periaatteen ja sen SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa asetetun tutkittavaksi ottamisen edellytyksen, jonka mukaan kumoamiskanteen kohteena olevan päätöksen on kosettava luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä suoraan, välisestä suhteesta

Käsiteltävä asia liittyy Romanian oikeuslaitoksen ja korruption torjunnan alalla toteuttamaan laajaan uudistukseen, jota seurattiin vuodesta 2007 lähtien Euroopan unionin tasolla yhteistyötä ja seurantaa koskevan järjestelmän avulla. Kyseisellä järjestelmällä, joka otettiin käyttöön päätöksellä 2006/928¹, oli tarkoituksena seurata uudistuksia, jotka Romania toteuttaa kyseisen päätöksen liitteessä määritettyjen arviointiperusteiden täyttämiseksi. Arviointiperusteet oli asetettu Romanian unioniin liittymisen loppuunsaattamiseksi korjaamalla Euroopan komission ennen sen liittymistä havaitsemat puutteet. Komissio katsoi Romanian täyttäneen mainitut arviointiperusteet ja antoi 15.9.2023 päätöksen 2023/1786² (jäljempänä riidanalainen päätös), jolla kumottiin päätös 2006/928 ja siten lakkautettiin yhteistyötä ja seurantaa koskeva järjestelmä.

Asociația Inițiativa pentru Justiție, joka on romanialaisten syyttäjien ammatillinen yhdistys, jonka tarkoituksena on varmistaa oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen Romaniassa, riitautti kyseisen kumoamispäätöksen unionin yleisessä tuomioistuimessa ja väitti, että yhteistyötä ja seurantaa koskevan järjestelmän lakkauttaminen vaikuttaa suoraan sen jäseniin, koska ilman kyseistä järjestelmää heihin voisi kohdistua enemmän lainvastaisia kurinpitotoimia. Komissio esitti oikeudenkäyntiväitteen, koska se katsoi, ettei päätös koskenut kantajana olevaa yhdistystä eikä sen jäseniä suoraan.

Määräyksessään **unionin yleinen tuomioistuin jättää kumoamiskanteen tutkimatta sillä perusteella, että kantajana olevalla yhdistyksellä ei ole asiavaltuutta omissa nimissään eikä niiden syyttäjien nimissä, joiden etuja se puolustaa.**

Arvioidessaan kysymystä siitä, onko riidanalaisella päätöksellä välittömiä oikeusvaikutuksia kantajana olevan yhdistyksen jäseninä olevien syyttäjien tilanteeseen, unionin yleinen tuomioistuin toteaa aluksi, että **koska kyseisellä päätöksellä kumottiin päätös 2006/928, sitä on tutkittava päätöksen 2006/928 kohteen, asiasäällön ja oikeudellisen ja tosiasiallisen asiayhteyden valossa.** Tästä seuraa, että riidanalaisella päätöksellä voi olla välittömiä oikeusvaikutuksia Romanian syyttäjien tilanteeseen vain, jos päätöksellä 2006/928 itsellään saattoi olla tällaisia vaikutuksia.

Näin ei kuitenkaan ole. **Päätöksestä 2006/928 nimittäin ilmenee, että sen vaikutukset rajoittuivat unionin ja Romanian välisiin suhteisiin** ilman, että kyseinen päätös koskisi suoraan tai välillisesti yksityisiä, syyttäjät mukaan lukien. Toisin kuin kantaja väittää, **mainitulla päätöksellä ei siten annettu sen jäsenille mitään oikeuksia, joten sillä ei voida katsoa olevan välittömiä vaikutuksia heidän oikeusasemaansa.**

Se, että unionin tuomioistuin on tunnustanut arviointiperusteiden välittömän oikeusvaikutuksen,³ ei voi sellaisenaan tarkoittaa sitä, että arviointiperusteet antaisivat välttämättä syyttäjille vastaavat oikeudet, joihin nämä voisivat vedota suoraan kansallisessa tuomioistuimessa. Tämän toteamuksen tueksi unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa, että unionin tuomioistuin ei tarkastellut arviointiperusteiden välitöntä oikeusvaikutusta yksityisille aiheutuvien oikeuksien ja/tai velvollisuuksien kautta⁴ vaan siitä näkökulmasta, että välittömän oikeusvaikutuksen periaate sisältää myös kansallisten tuomioistuinten velvollisuuden jättää soveltamatta unionin oikeuden vastaisia kansallisia säännöksiä tai oikeuskäytäntöä.

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää, että **arviointiperusteiden välitön oikeusvaikutus ei missään tapauksessa voi merkitä sitä, että yksityiset voisivat riitauttaa tällaisten arviointiperusteiden poistamisen osoittamatta, että tällaisella poistamisella sellaisenaan heikennetään suoraan ja erikseen heidän oikeusasemaansa**, mitä tässä tapauksessa ei ole osoitettu.

Unionin yleinen tuomioistuin päätelee, ettei päätös 2006/928 eikä siten myöskään riidanalainen päätös koskenut kantajaa suoraan, joten kantajalla ei voi olla asiavaltuutta. Se muistuttaa kuitenkin, että **yhteistyötä ja seurantaa koskevan järjestelmän perustamisesta tehdyn päätöksen 2006/928 kumoamisesta huolimatta kurinpitomenettelyjen kohteena olevat syyttäjät voivat edelleen vedota unionin oikeuteen perustuvaan oikeussuojaansa SEU 19 artiklan nojalla.**

Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa vielä, että kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten tulkinta tehokasta oikeussuojaa koskevan perusoikeuden valossa ei saa johtaa perussopimuksissa nimenomaisesti määrättyjen edellytysten sivuuttamiseen.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on korjattava toimen kumoamisesta mahdollisesti aiheutuva oikeudellisesti avoin tilanne.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta. Määräys julkaistaan [kokonaisuudessaan](#) CURIA-sivustolla.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127.

Pysykää kuulolla!



¹ Yhteistyötä ja Romanian edistymisen seurantaa koskevan järjestelmän perustamisesta tiettyjen arviointiperusteiden täyttämiseksi oikeuslaitoksen uudistamisen ja korruption torjunnan alalla 13.12.2006 tehty komission [päätös 2006/928/EY](#).

² Yhteistyötä ja Romanian edistymisen seurantaa koskevan järjestelmän perustamisesta tiettyjen arviointiperusteiden täyttämiseksi oikeuslaitoksen uudistamisen ja korruption torjunnan alalla tehdyn komission päätöksen 2006/928/EY kumoamisesta 15.9.2023 annettu komission [päätös \(EU\) 2023/1786](#).

³ Tuomio 18.5.2021, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym., [C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19](#), 249 kohta.

⁴ 5.2.1963 annettuun tuomioon van Gend & Loos, [26/62](#), perustuvassa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla.